

Metsähallituksen luontopalvelut ja ympäristöministeriö tiedottavat:

Suomeen jättipotti EU:sta: lähes 20 miljoonan euron LIFE -hankkeessa kunnostetaan sisävesiä eri puolilla Suomea

Tiedote 10.12.2015

Suomelle on myönnetty rahoitus Suomen EU-historian mittavimpaan LIFE -rahaston hankkeeseen. Euroopan komissio on myöntänyt Suomelle lähes 12 miljoonaa euroa järvien, jokien ja pienvesien kunnostamiseen ja tätä edistäviin uusiin käytäntöihin. Yhteensä lähes 20 miljoonan euron FRESHABIT- hankkeessa (2016–2022) muun muassa rakennetaan kalateitä, kunnostetaan puroja, vähennetään ravinteiden huuhtoutumista valuma-alueilta vesistöihin, elvytetään kuihtuvia jokihelmisimpukkakantoja sekä edistetään sisävesien luonnonvarojen kestävää käyttöä ja ympäristöystävällisempää vesivoimaa. Lisäksi hankkeessa parannetaan sisävesiin liittyvän matkailun edellytyksiä ja muita luonnosta kumpuavia elinkeinomahdollisuuksia. Hankkeessa on mukana yhteensä 30 eri sektorien kumppania eri puolilta Suomea.

Vesien tilan parantamiseen on 2000-luvulla kiinnitetty paljon huomiota, mutta tila ei kuitenkaan ole merkittävästi parantunut. Etenkin rannikon jokivesistöt ovat edelleen melko huonossa tilassa. Tähän vaikuttavat monet seikat, joiden ratkaiseminen vaatii laaja-alaista yhteistyötä. Näitä ovat esimerkiksi valuma-alueelta vesistöön tulevan maa- ja metsätalouden hajakuormituksen ja vesistöjen rakentamisesta aiheutuvien haittojen vähentäminen.

”Haluan kiittää kaikkia tämän tärkeän hankkeen hyvästä valmistelusta ja toivottaa menestystä sen toimeenpanoon. On hienoa, että tämä hanke tukee hallituksen kärkihankkeiden tavoitteita mm. vaelluskalojen suojelun edistämisestä”, maatalous- ja ympäristöministeri **Kimmo Tiilikainen** lähetti terveisiä Pariisiin ilmastokokouksesta.

Poikkeuksellisen laaja toteuttajajoukko laajan ympäristöhaasteen kimpussa

FRESHABIT on yksi Euroopan komission kuudesta ensimmäisestä ns. integroidusta hankkeesta, joka ratkoo laajoja ympäristöongelmia. FRESHABIT-hanke kokoa uudella tavalla yhteen erilaisia vesistöjen tilaan vaikuttavia toimijoita. Hanketta toteutetaan paikallisesti kahdeksalla kohdealueella eri puolilla maata (ks. kohdealueista tiedotteen lopusta).

”Integroidussa hankkeessa periaatteena on joustava ylhäältä alaspäin etenevä hankesuunnittelu, joten hankkeen lähtölaukaus syntyi ympäristöministeriön ja Metsähallituksen yhteistyönä. Hanke lisää yhteistyötä eri sektorien välillä ja yhdistää vesien- ja muun luonnonsuojelun, metsätalouden ja maaseudun kehittämisen. Uskon, että saamme aikaan paljon uusia käytäntöjä, jotka jäävät pysyviksi”, ylijohtaja **Timo Tanninen** ympäristöministeriöstä sanoo.

Alueilla rakennetaan kalateitä, kunnostetaan virtavesiä ja järviä sekä mallinnetaan ja vähennetään valuma-alueiden päästöjä. Näin muun muassa edistetään vaelluskalakantojen luontaista lisääntymistä ja parannetaan kalojen ja uhanalaisten lajien elinympäristöjä. Lisäksi hankkeessa kehitetään menetelmiä sisävesien vedenalaisen luonnon kartoittamiseksi ja tilan arvioimiseksi. Tavoitteena on saada aikaan laaja kansallinen järvien, jokien ja pienvesien luonnon- ja kulttuuriarvojen kartoitusohjelma.

”Vesistöjen kunnostamiseksi ja vaelluskalakantojen elvyttämiseksi on lähivuosina laadittu useita strategioita. Tämä hanke saattaa niitä käytäntöön. Metsähallituksen kannalta tämä on mahtava mahdollisuus kasvaa sisävesialan vaikuttajana”, toteaa erikoissuunnittelija **Jari Ilmonen** Metsähallituksen luontopalveluista, joka koordinoi hanketta.

Rahoitusta ja työtä eri puolille Suomea

FRESHABIT LIFE -hankkeen toteuttaminen tulee edistämään maaseudun toimijoiden yritystoimintaa ja tuomaan urakointimahdollisuuksia eri puolilla Suomea.

Hankkeen kansallinen rahoitus koostuu suurelta osin maa- ja metsätalousministeriön sekä ympäristöministeriön vesienhoitoon myöntämistä määrärahoista. Lisäksi EU edellyttää muiden kansallisten ja EU-rahoitusmekanismien käyttöä tukemaan hankkeen tavoitteiden laajempaa saavuttamista. Hankkeen aikana pyritään aktiivisesti hankkimaan rahoitusta muista rahoituslähteistä kuten maaseudun kehittämisohjelmasta ja Euroopan rakenne- ja sosiaalirahastosta.

- Karjaanjoki, vetäjä Länsi-Uudenmaan Vesi ja Ympäristö ry
- Vanajavesi (lintuvesiä), vetäjä Vanajavesikeskus
- Lounais-Suomi (Kiskonjoki ja Karvianjoki), vetäjä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Pohjanmaa (Ähtävänjoki ja Isojoki), vetäjä Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Keski-Suomi (Saarijärven reitti, Päijänne ja Konnevesi), vetäjä Suomen ympäristökeskus
- Puruvesi, vetäjä Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Koitajoki, vetäjä Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Naamijoki (Tornionjoen sivujoki), vetäjä Metsähallitus, Lapin luontopalvelut

Lisätietoja:

Hankkeen vetäjät:

Erikoissuunnittelija Jari Ilmonen, Metsähallitus, luontopalvelut, p. 040 831 8307, jari.ilmonen@metsa.fi
Kehityspäällikkö Mikko Tiira, p. 040 169 6646, mikko.tiira@metsa.fi

Hankkeen keskusorganisaatioiden koordinaattorit:

Kehittämispäällikkö Seppo Hellsten, Suomen ympäristökeskus, p. 029 525 1165,
seppo.hellsten@ymparisto.fi

Erikoistutkija Teppo Vehanen, Luonnonvarakeskus, p. 029 532 7875, teppo.vehanen@luke.fi

Projektipäällikkö Antti Leinonen, Suomen Metsäkeskus, p. 040 841 5790, antti.leinonen@metsakeskus.fi,

Yleisesti LIFE-ohjelmasta:

Neuvotteleva virkamies Pekka Harju-Autti, ympäristöministeriö, p. 029 525 0339, pekka.harju-autti@ymparisto.fi

FRESHABIT-hankkeen kumppanit ja osarahoittajat

Hankkeeseen osallistuu yhteensä 30 kumppania:

- Metsähallitus
- Ympäristöministeriö
- Suomen ympäristökeskus
- Luonnonvarakeskus
- Suomen metsäkeskus
- Geologian tutkimuskeskus
- WWF Suomi
- Suomen luonnonsuojeluliitto
- Natur och Miljö

- DocArt Ky
- Oulun yliopisto
- Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Länsi-Uudenmaan Vesi ja Ympäristö ry
- Raaseporin kaupunki
- Jyväskylän yliopisto
- Vanajavesisäätiö
- Helsingin yliopiston Lammin biologinen asema
- Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri ry
- Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry
- Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Jyväskylän ammattikorkeakoulu
- Vattenfall
- Suomen luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri ry
- Saarijärven kaupunki
- Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Pro Puruvesi ry
- Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Lapin ELY elinkeino-, liikenne- ja ympäristö keskus

Osarahoittajia ovat:

- Kiteen kaupunki
- Savonlinnan kaupunki
- Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Yleisradio Oy
- Kolarin kunta
- Ähtävän jokirahasto
- Koski Energia Oy
- Lohjan kaupunki

Lisätietoja LIFE -rahoituksesta

LIFE-rahoitus (Ympäristöministeriö) http://www.ym.fi/fi-fi/Ministerio/Rahoitus_ ja_avustukset/Life_ rahoitus

LIFE-programme, integrated projects (Euroopan komissio)

<http://ec.europa.eu/environment/life/funding/life2015/index.htm#integrated>